

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

กนกกร ไช้คลองครุ
เทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ การศึกษาใช้วิจัยรูปแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 294 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลศรีประจันต์มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้ อันดับหนึ่ง คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยจัดให้ความรู้เรื่องสุขภาพ และตรวจสุขภาพประจำปี อันดับสอง คือ ด้านนันทนาการ โดยจัดให้มีกิจกรรมในวันสำคัญ อันดับสาม คือ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง โดยจัดให้มีบริการด้านศาสนกิจ และสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี อันดับสี่ คือ ด้านรายได้ คือ มีการจ่ายเบี้ยยังชีพตามจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนด อันดับห้า คือ ด้านที่พักอาศัย คือ จัดหาหรือประสานหน่วยงานให้บริการเครื่องนุ่งห่มและที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน โดยจัดให้มีบริการชุมชนเคลื่อนที่ การดำเนินงานตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อดำเนินงานให้คนทุกด้านตามมาตรฐานต่อไป

คำสำคัญ : การจัดสวัสดิการสังคม / ผู้สูงอายุ / เทศบาลตำบล

* Corresponding author: กนกกร ไช้คลองครุ, เทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

Social Welfare Services for Elderly in Siprachan District Municipality, Suphanburi Province

Kanokkon Raiklongkru

Office of the Siprachan District Municipality, SuphanBuri Province.

Abstract

Purposes of the study of Social Welfare Services for Elderly in Siprachan District Municipality, Suphanburi Province are distributing welfare for elders and determining the development of social welfare services for elderly in Siprachan district. Research methods, including both quantitative and qualitative approaches are applied to the study. Two hundred and ninety-four elders are sampling of the district. Questionnaires are applied to collect data. Then, researcher analyzes all data with statistical software program and content analysis.

The result found that Office of the Siprachan District has a standard of performance according to the policy of the Department of Local Administration as the following: 1) Health and Medical Care: providing healthy knowledge and annual treatment. 2) Recreation: providing several activities especially on significant days. 3) Social Security for family, attendant, and protection: providing religious activity and tradition funeral welfare. 4) Income: distributing subsistence allowances according to the law. 5) Residence: providing or coordinating related units of clothing and housing for elders who cannot help themselves well. The last but not least is a Service and a Network Supporting: distributing community moving. According to the standard of elderly welfare, there might be some limited, involving budget that integration with related units such as hospital, health station, and office of social department and human security for working on further procedure of standard.

Key Words: Social Welfare Services, Elderly, District Municipality

* Corresponding author: Kanokkon Raiklongkru, Office of the Siprachan District Municipality, SuphanBuri Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโครงสร้างของประชากรโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาจำนวนประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุเร็วที่สุดในโลก ขณะเดียวกันประเทศจีนก็กำลังประสบปัญหาเช่นกัน โดยสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพียงแค่ในระยะเวลาเพียงหนึ่งช่วงอายุคนเท่านั้น สำหรับประเทศไทยก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society)¹ อย่างเต็มตัวภายในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งหมายถึงว่าประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันโครงสร้างของประชากรในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก “ผู้สูงอายุ” หรือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่าประเทศไทยได้ถูกจัดให้เป็นประเทศที่อยู่ในสังคมผู้สูงอายุ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 นั่นคือประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 10.4 ในปี 2548 ส่วนในปี พ.ศ. 2549 ไทยมีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 10.5 ต่อมาในปี 2550 จำนวนประชากรผู้สูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.7 ของประชากรทั้งประเทศจากการวิจัยของเกื้อ วงศ์บุญสิน ซึ่ง

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประชากรศาสตร์ของไทย ได้คาดการณ์ว่าสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุของไทย จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตข้างหน้าโดยในปี พ.ศ. 2555 จำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จะมีจำนวน 8,404,000 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.4 ของประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ.2565 หรืออีก 14 ปีข้างหน้า ประชากรผู้สูงอายุจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 12,866,000 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด และเมื่อถึงปี พ.ศ.2568 จำนวนประชากรผู้สูงอายุของไทยจะเพิ่มขึ้นเป็น 14,452,000 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ทั้งนี้หากในอนาคตอีก 15 - 20 ปีข้างหน้าตัวเลขผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างที่มีการคาดการณ์ไว้ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ ผู้สูงอายุจะมีสัดส่วน 1 ใน 5 ของคนทั้งประเทศ²

การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และสภาพร่างกายของผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ สภาพปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการพึ่งพาบุคคลอื่น เพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการต้องการขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชนบทจำนวนมากถูกทอดทิ้งจากครอบครัว^{3,4,5} เนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ทำให้สมาชิกในวัย

แรงงานอพยพเข้าไปทำงานในเมือง ผู้สูงอายุจึงไม่ได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ที่เหมาะสม ส่วนผู้สูงอายุในเขตเมืองพบว่าจะไม่ได้รับความอบอุ่นทางจิตใจเนื่องจากครอบครัวและลูกหลานไม่ให้ความสำคัญและเอาใจใส่อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเอง และขาดการเอาใจใส่จากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุในชนบท หรือในเมืองต่างถูกละเลยในการให้ความสำคัญทั้งสิ้น ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมมาตรการรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทันทั่วที่^{6,7,8}

จากความจำเป็นของสภาพการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ แม้โดยหลักการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจะกำหนดมาตรฐานทั้งในระดับสากลและระดับประเทศไว้อย่างชัดเจนครอบคลุมสวัสดิการทุกด้าน แต่การทราบข้อมูลการได้รับสวัสดิการตามกรอบแนวทางมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลปรับปรุงความพร้อมขององค์กรและพัฒนาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หมายถึง บริการหรือกิจกรรม ในรูปแบบต่างๆ ที่เทศบาลตำบลศรีประจันต์ได้จัดให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง

มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ หมายถึง กรอบเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นเพื่อใช้วัดผลการดำเนินการสงเคราะห์ด้านผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน

สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลศรีประจันต์ การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่า 0.05 จากประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 1,106 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 294 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศรีประจันต์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นคำถามให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ 6 ด้าน จำนวน 31 ข้อ

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีประจันต์ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดระดับความเหมาะสมในการดำเนินงานตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เป็นสถิติเบื้องต้นในการอภิปรายผล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปทางข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ อาชีพ และการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ โดยประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการทาง

สังคม และเครือข่ายการ เกื้อหนุน แล้ว
นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย
และนำข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการ
สังคมผู้สูงอายุ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี
อธิบายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคม
ผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลศรีประจันต์
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปผล
การศึกษาได้ ดังนี้

1) ข้อมูลคุณลักษณะของกลุ่ม
ตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ
การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน
156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 ส่วนใหญ่มี
อายุในช่วง 60 – 70 ปี จำนวน 236 คน คิด
เป็นร้อยละ 80.20 รองลงมา มีอายุในช่วง
71–80 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ
15.00

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพที่มีคู่
สมรสมีมากที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อย
ละ 68.40 รองลงมามีสถานภาพเป็นหม้าย/
หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 79 คน คิดเป็น
ร้อยละ 26.8 ด้านการศึกษา พบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มาก
ที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00
รองลงมา ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 36 คน
คิดเป็นร้อยละ 12.20 และประกอบอาชีพ

เกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 107 คน คิด
เป็นร้อยละ 36.40 รองลงมาไม่ได้ประกอบ
อาชีพ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80
กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 –
10,000 บาทมากที่สุด จำนวน 102 คน คิด
เป็นร้อยละ 34.60 รองลงมา มีรายได้ 10,001–
15,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ
28.30 และไม่มีรายได้ จำนวน 41 คน คิดเป็น
ร้อยละ 13.90 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการ
สังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ
พบว่า

การจัดสวัสดิการสังคมตาม
มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุตาม
มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ 6 ด้าน สรุป
สาระสำคัญได้ดังนี้

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล
พบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} =$
4.11, $SD = 0.625$) โดยประเด็นเรื่องการจัด
ให้มีบริการให้คำแนะนำ ประเมิน หรือให้
ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บให้แก่
ผู้สูงอายุมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.18$)
และการจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี
ให้แก่ผู้สูงอายุมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} =$
4.04)

ด้านรายได้ พบว่าคุณภาพโดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, $SD =$
0.946) โดยประเด็นเรื่องการจัดให้มีการจ่าย
เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามจำนวนเงินที่
กฎหมายกำหนดและในจำนวนผู้สูงอายุ

เท่ากับที่เคยได้รับอยู่เดิมจากหน่วยงานที่ถ่ายโอนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือ การจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) และจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) ตามลำดับ

ด้านที่พักอาศัย พบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$, $SD = .782$) โดยประเด็นเรื่องการจัดหาหรือประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้บริการเครื่องนุ่งห่มและที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ตามความจำเป็นอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาคือ การจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยการเสียค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) และการจัดให้มีบริการตรวจที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) ตามลำดับ

ด้านนันทนาการ พบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.75$, $SD = .789$) โดยประเด็นเรื่องการจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในวันสำคัญ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือ การจัดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปแบบของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมผู้สูงอายุ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.19$) และการจัดให้บริการทัศนศึกษาตามความสนใจ เช่น แหล่งท่องเที่ยว

ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง พบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.607$) โดยประเด็นเรื่องการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาคือ การจัดให้มีบริการด้านศาสนกิจ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.38$) และการจัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิตมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน พบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .624$) โดยประเด็นเรื่องการจัดให้มีบริการชุมชนเคลื่อนที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมาคือ สร้างเครือข่ายผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) และการจัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล			
1.1 จัดให้มีบริการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือให้ความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้สูงอายุ	4.18	0.590	ดี
1.2 จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุ	4.04	0.660	ดี
รวม	4.11	0.625	ดี
2. ด้านรายได้			
2.1 จัดให้มีการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามจำนวนเงินที่ กฎหมายกำหนด และในจำนวนผู้สูงอายุเท่ากับที่เคยได้รับอยู่ เดิมจากหน่วยงานที่ถ่ายโอน	3.66	0.995	ดี
2.2 จัดให้มีการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามจำนวนที่กฎหมาย กำหนดโดยมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิมจาก หน่วยงานที่ถ่ายโอน	2.53	0.955	ปรับปรุง
2.3 จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ	3.09	1.101	ปานกลาง
2.4 จัดให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.26	1.099	ปานกลาง
2.5 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการ ผู้สูงอายุในชุมชน	2.80	0.748	ปานกลาง
2.6 จัดให้มีบริการส่วนลดในรายการต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ	2.76	0.740	ปานกลาง
รวม	3.01	0.946	ปานกลาง
3. ด้านที่พักอาศัย			
3.1 จัดหาหรือประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้บริการ เครื่องนุ่งห่มและที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ ตามความจำเป็น	3.76	1.063	มาก
3.2 จัดให้มีบริการตรวจที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ	2.69	0.631	ปานกลาง
3.3 จัดให้มีบริการครอบครัวอุปการะผู้สูงอายุ	2.28	0.785	ปรับปรุง
3.4 จัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยการเสียค่าใช้จ่าย	2.72	0.652	ปานกลาง
รวม	2.86	0.782	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ (ต่อ)

การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
4. ด้านนันทนาการ			
4.1 จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในวันสำคัญ	4.77	0.425	ดีมาก
4.2 จัดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปแบบของ กลุ่ม ชมรม หรือสมาคมผู้สูงอายุ	4.19	0.836	ดี
4.3 จัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน	2.80	1.284	ปานกลาง
4.4 จัดให้มีสโมสรผู้สูงอายุ	2.82	0.598	ปานกลาง
4.5 จัดให้บริการทัศนศึกษาตามความสนใจ	4.18	0.803	ดี
รวม	3.75	0.789	ดี
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง			
5.1 จัดให้มีศูนย์บริการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ	2.66	0.474	ปานกลาง
5.2 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สูงอายุ ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้รับการสงเคราะห์ ในการจัดการศพตามประเพณี	4.89	0.312	ดีมาก
5.3 จัดให้มีบริการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ	2.76	0.646	ปานกลาง
5.4 จัดให้มีบริการด้านศาสนกิจ	4.38	0.714	ดีมาก
5.5 จัดให้มีบริการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย โดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการ สาธารณะอื่นๆ	2.94	0.713	ปานกลาง
5.6 จัดให้มีการส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพใน การดูแลผู้สูงอายุโดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เกี่ยวกับบริการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์	2.85	0.721	ปานกลาง
5.7 จัดให้มีการส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ	2.83	0.653	ปานกลาง
5.8 จัดให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัว และชุมชนเห็น คุณค่าของผู้สูงอายุ	3.91	0.593	ดี
5.9 จัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุอยู่กับครอบครัวต่อเนื่อง จนวาระสุดท้ายของชีวิต	4.03	0.644	ดี
รวม	3.47	0.607	ดี

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ (ต่อ)

การจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานการสงเคราะห์ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน			
6.1 จัดให้มีบริการชุมชนเคลื่อนที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.62	0.761	ดี
6.2 จัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.68	0.639	ปานกลาง
6.3 จัดให้มีศูนย์บริการชุมชนเอนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ	2.61	0.578	ปานกลาง
6.4 สร้างเครือข่ายผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน และกับชุมชนใกล้เคียง	3.01	0.578	ปานกลาง
6.5 จัดให้มีบริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่างๆ	1.39	0.567	ปรับปรุง
รวม	2.66	0.624	ปานกลาง

3. แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนความคิดเห็นในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้าน สุขภาพ และการรักษาพยาบาล ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของสาธารณสุข หรือโรงพยาบาลเข้ามาตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างสม่ำเสมอจากปีละ 1 ครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง เพื่อสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชน รวมถึงมีการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำการกายภาพบำบัด เบื้องต้นแบบง่ายๆให้กับผู้สูงอายุ เพื่อผู้สูงอายุ

จะสามารถนำทำต่างๆ ในการทำกายภาพบำบัด เบื้องต้นกลับมาทำเองที่บ้านได้ และในกรณีที่ผู้สูงอายุเจ็บป่วยเป็นโรคร้ายแรงควรมีงบประมาณในการดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคให้แก่ผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุบางรายไม่มีรายได้เพียงพอในการเข้ารับการรักษาพยาบาลในแต่ละครั้ง

2) ด้านรายได้ ควรจัดให้มีการหาอาชีพที่มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุที่ผู้สูงอายุสามารถทำได้เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และยังเป็นการช่วยหารายได้จุนเจือครอบครัวได้อีกด้วย รวมถึงการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับผู้สูงอายุ

เพื่อผลงานที่ทำออกมาอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรเพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุให้มีจำนวนเงินที่มากขึ้นจากที่เคยได้รับจากรัฐบาล เพราะปัจจุบันค่าครองชีพ ข้าวของ เครื่องใช้ ต่างๆมีราคาสูงขึ้น เงินเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

3) ด้านที่พักอาศัย ควรจัดให้มีงบประมาณให้การช่วยเหลือซ่อมแซมที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุ เพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ รวมถึงการจัดให้มีบริการห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมสะดวกกับการใช้งานของผู้สูงอายุ และควรจัดให้มีบ้านพักคนชราในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ถูกกล่เลยได้มีที่อยู่อาศัย และได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง

4) ด้านนันทนาการ ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพร่างกายผู้สูงอายุ เช่น โครงการร่ว่งเพื่อสุขภาพ โครงการรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุในประเพณีวันสงกรานต์ โครงการแข่งขันเกมส์กีฬาต่างๆที่ผู้สูงอายุสามารถเล่นได้เพื่อผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจที่ดี

5) ด้านความมั่นคงทางสังคม
ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ควรจัดให้มีบุคลากรเดินทางไปตรวจเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ผู้สูงอายุจะได้ไม่คิดว่าตนถูกละเลยทอดทิ้งจากสังคม รวมถึงจัดอบรมโดย

ให้ครอบครัว บุตร หลาน ของผู้สูงอายุเข้าร่วมอบรม เพื่อให้ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ กระตุ้นจิตสำนึกที่ดี ให้ลูกหลานเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น

6) ด้านการสร้างบริการและ
เครือข่ายเกื้อหนุน ควรจัดให้มีเครือข่ายอาสาสมัครในการดูแล ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการดูแลผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของผู้สูงอายุด้วย รวมถึงการจัดให้มีบริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่างๆ เพื่อสุขอนามัยที่ดีของผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผลการศึกษารื่องการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมครั้งนี้ได้ว่า เทศบาลตำบลศรีประจันต์ได้มีการดำเนินงานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุเป็นไปตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ได้กำหนดไว้ตามความจำเป็นที่ผู้สูงอายุพึงได้รับทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านสุขภาพและการรักษา-พยาบาล เทศบาลตำบลศรีประจันต์สามารถให้บริการเกี่ยวกับการให้คำแนะนำปรึกษา หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้

เจ็บได้ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ปีละ 1 ครั้ง และในขณะเดียวกันการจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ก็เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เช่นเดียวกัน จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจรินทร์ภรณ์ หนูสม (2553)⁹ ที่ศึกษาไว้พบว่า เทศบาลตำบลร่มเมือง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง มีผลการประเมินในเรื่องบริการให้คำแนะนำ ประเมิน หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บแก่ผู้สูงอายุ เป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยจัดประชุมเชิงวิทยากรมาให้ความรู้ด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์ มีโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ปลอดภัยจากโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในส่วนของการตรวจสุขภาพประจำปีของผู้สูงอายุก็อยู่ในระดับมาก มีโครงการรณรงค์ป้องกันโรคความดันโลหิตสูงและค้นหาค่าดัชนีมวลกายเกิน โครงการภาคีร่วมใจคนไทยไร้พุง โครงการตรวจคัดกรองเพื่อค้นหาผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง

2) ด้านรายได้ เทศบาลตำบลศรีประจันต์อาจจัดให้มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดเป็นไปตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก ในขณะเดียวกันการส่งเสริมอาชีพแก่

ผู้สูงอายุ การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน และบริการส่วนลดในรายการต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของยังยุทธ ศรีสูงเนิน (2553)¹⁰ ที่ศึกษาไว้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี สามารถให้บริการในเรื่องการได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามที่กฎหมายกำหนดเป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดไว้ และในขณะเดียวกันก็ยังได้มีการพัฒนาเพื่อยกระดับของบริการให้เป็นไปตามเกณฑ์ในข้ออื่นๆ อีกด้วย

3) ด้านที่พักอาศัย เทศบาลตำบลศรีประจันต์ควรจัดหาและให้บริการเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอุปโภค บริโภคให้แก่ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอยู่ในระดับดี เป็นไปตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ในขณะเดียวกันบริการตรวจที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ ศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยการเสียค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับปานกลาง และบริการครอบครัวอุปการะผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านที่พักอาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจรินทร์ภรณ์ หนูสม (2553)⁹ ที่ศึกษาไว้พบว่า เทศบาลตำบลร่มเมือง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัด

พัสดุมีการจัดหาหรือประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้บริการเครื่องนุ่งห่มและที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ตามความจำเป็น มีบริการตรวจที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ ตามโครงการหมู่บ้านสร้างเสริมสุขภาพ แต่ไม่มีบริการครอบครัวอุปการะผู้สูงอายุ เนื่องจากส่งเสริมให้ผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเพื่อให้มีความสุขและมีความอบอุ่นเมื่ออยู่กับลูกหลานของตน และไม่มีศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากเน้นการให้บริการที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการที่ดีมีคุณภาพและเกิดความสุขสบายใจไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายใดๆ

4) ด้านนันทนาการ เทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีการดำเนินการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันปีใหม่ วันประเพณีสงกรานต์ อยู่ในระดับมากที่สุด การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปแบบของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมผู้สูงอายุ และบริการทัศนศึกษาตามความสนใจ เช่น แหล่งท่องเที่ยว ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน และการจัดให้มีสโมสรผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านนันทนาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจารุ มิตรราช (2553)¹¹ ที่ศึกษาไว้พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ได้

ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุแล้ว จึงเป็นการเข้าเงื่อนไขที่จะดำเนินการให้มีสโมสรผู้สูงอายุ

5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง เทศบาลตำบลศรีประจันต์ ได้จัดให้มีศูนย์บริการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ (ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน) โดยให้บริการในด้านการมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับการเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บ การสอนอาชีพเสริมรายได้ และการฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้ และในขณะเดียวกันก็ได้พัฒนาบริการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ และการส่งเสริมผู้สูงอายุหรือสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยให้ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดูแลผู้สูงอายุ จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสาวลักษณ์ คงยิ่ง (2551)¹² ที่ศึกษาไว้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลพยุหรีอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน มีภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาภัยพิบัติ อุบัติเหตุ และ

สงเคราะห์คนยากจน เด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ซึ่งสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านปีละ 20,000 บาท สำหรับการประสานการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลพรุพริจะดำเนินการประสานให้กับกรณีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากภารกิจถ่ายโอนเสียชีวิต ซึ่งได้ค่าทำศพฯ ละ 2,000 บาท บริการด้านศาสนกิจได้ดำเนินการในทุกวัน สำคัญทางศาสนา ส่วนบริการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ทางเดิน ทางเท้า ห้องน้ำ ได้ดำเนินการในการบริการห้องน้ำให้กับผู้ที่มาติดต่อราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล

6) ด้านการสร้างบริการและ
เครือข่ายการเกื้อหนุน เทศบาลตำบลศรีประจันต์ ได้จัดให้มีบริการชุมชนเคลื่อนที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจัดให้มีอาสาสมัครไปให้บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ต่างๆ อยู่ในระดับมาก รวมถึงยังพัฒนาการจัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดให้มีศูนย์บริการชุมชนเอนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ สร้างเครือข่ายผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน และกับชุมชนใกล้เคียง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริการจัดให้มีบริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่างๆ อยู่

ในระดับน้อยที่สุด เทศบาลตำบลศรีประจันต์ไม่ได้จัดให้บริการในส่วนนี้ จึงจัดให้ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของยังยุทธ ศรีสูงเนิน (2553)¹⁰ ที่ศึกษาไว้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้มีการจัดบริการให้มีอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ในการให้บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปยังพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล และบริการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ ทำให้ทราบว่าเทศบาลตำบลศรีประจันต์ สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้ทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้ในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลศรีประจันต์ควรจะต้องเตรียมการและวางแผนการดำเนินการในระยะยาว เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

1. เทศบาลตำบลศรีประจันต์ ควรมีการปรับปรุงทะเบียนประวัติของผู้สูงอายุ

ให้ทันสมัย ทั้งในเรื่องของสถานภาพส่วนตัว ครอบครัว รายได้ อาชีพ ที่อยู่อาศัย สุขภาพ และความต้องการ เพื่อสามารถนำมาใช้หาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนในการลดค่ารักษาพยาบาล หรือดูแลค่ารักษาพยาบาลทั้งหมดให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน นอกจากนี้ ควรมีการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุภายในเขตพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่เดือดร้อนในเรื่องที่พักอาศัย ไม่ว่าจะเป็นในกรณีที่ผู้สูงอายุไม่มีที่พักอาศัย หรือที่ที่พักอาศัยมีความชำรุดทรุดโทรม ในกรณีที่ผู้สูงอายุไม่มีเงินเพียงพอที่จะซ่อมแซมที่พักอาศัยเอง ก็สามารถยื่นคำร้องขอให้เทศบาลดำเนินการให้ความช่วยเหลือ เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต

2. ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเก็บออมเงินในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกันความชราภาพในรูปแบบของโครงการบำนาญ โครงการเงินสำรองเลี้ยงชีพ การประกันชีวิต หรือการประกันสุขภาพ เพื่อนำเงินที่ได้จากการออมมาใช้ในยามจำเป็นยามเจ็บป่วยไม่สบาย ความสบายใจให้กับผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุบางรายจะรู้สึกว่าตนเองเป็นภาระของลูกหลานในยามเจ็บป่วย หากมีเงินที่ได้ทำประกันไว้ก็จะเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในส่วนต่างๆ นี้ไปได้

3. ควรสร้างโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี โดยจัดการอบรมด้าน

อาชีพที่ผู้สูงอายุสามารถทำได้ และความเหมาะสมกับความสามารถของผู้สูงอายุ โดยอาจจะทำในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป (OTOP) กลุ่มเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เป็นลักษณะงานที่สามารถทำที่บ้านได้ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างรายได้ช่วยเหลือจุนเจือครอบครัวได้

4. เทศบาลตำบลศรีประจันต์ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครเดินทางไปเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุให้บ่อยมากยิ่งขึ้น ยิ่งในกรณีที่ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ลำพัง ผู้สูงอายุจะได้ไม่รู้สึกว่าถูกทอดทิ้งจากสังคมและครอบครัว ในการไปเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งควรให้การพูดคุย แสดงความใกล้ชิด ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของคนในครอบครัว ไม่ใช่คนแปลกหน้า เพื่อความใกล้ชิด และสร้างความสบายใจให้กับผู้สูงอายุ รวมทั้ง เพิ่มการให้บริการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเชิงรุกในชุมชน กรณีที่ผู้สูงอายุไม่สามารถเดินทางมารับบริการที่โรงพยาบาลได้ อาทิ การตรวจสายตา การตรวจสุขภาพในช่องปาก การตรวจเลือด การตรวจปัสสาวะและอุจจาระ และเมื่อได้ผลจากทางห้องปฏิบัติการก็ควรแจ้งผลให้กับผู้สูงอายุได้ทราบด้วยเพื่อประโยชน์ในการดูแลสุขภาพต่อไป

5. ควรมีการรับสมัครอาสาสมัครในการดูแลผู้สูงอายุ และจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัคร ก่อนลงพื้นที่ไปดูแลผู้สูงอายุใน

ชุมชน เพื่อปลูกจิตสำนึกให้อาสาสมัครเห็นคุณค่า ความสำคัญของผู้สูงอายุ จะได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปดูแลผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งสามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างใกล้ชิด และเข้าใจความรู้สึก และความต้องการของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างเครือข่ายให้ผู้สูงอายุได้มาร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน เพื่อให้ผู้สูงอายุในพื้นที่เกิดความคุ้นเคย สนับสนุนกันมากยิ่งขึ้น ปลูกจิตสำนึกให้ผู้สูงอายุเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บ้านใกล้เรือนเคียงก็ช่วยกันสอดส่องดูแล เป็นกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะประเด็นความต้องการสวัสดิการสังคมแต่ละด้านจำแนกตามกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้ตรงกับความต้องการและบริบทของผู้สูงอายุในพื้นที่
2. ควรศึกษาระบบข้อมูลผู้สูงอายุที่เชื่อมโยงข้อมูลทั้งด้านสุขภาพ สวัสดิการ สังคม การออมเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ.[อินเทอร์เน็ต] [เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2557] เข้าถึงได้จาก: <http://www.dloc.pom.go.th>.
2. จิราวัฒน์ จาคูพันธ์. ไทยหนีไม่พ้นวิกฤตสังคมผู้สูงอายุ. 2551. [อินเทอร์เน็ต] [เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2557] เข้าถึงได้จาก: <http://www.healthcorners.com>
3. เกษม แก่นบุญ. แนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
4. จินดา ฅนอมรอด. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบังอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
5. ไม้ป่า ธีรนนท์. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหลอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

6. อิดารัตน์ ภูครองนาค. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
7. ธารา สมพงษ์. รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองตองพัฒนา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.
8. สุขรดา อมรรังสีโรจน์. การติดตามผลการดำเนินงานด้านมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของเทศบาล ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
9. จรินทร์ภรณ์ หนูสม. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลร่มเมือง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
10. ยงยุทธ ศรีสูงเนิน. การศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
11. จารุ มิตรราช. การดำเนินงานตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
12. เสาวลักษณ์ คงยิ่ง. รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรฐานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. [รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.